

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2021r.

Sąd Rejonowy (...), IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Kokoryn

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabela Ciesińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2021r., w O.,

sprawy z powództwa W. S., J. D. i M. S.

przeciwko (...) w O., Skarbowi Państwa - (...) w O.,

o odprawę;

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - I. (...) w O. na rzecz powódki W. S. kwotę **39.926,94** (trzydzieści dziewięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia sześć i 94/100) złotych tytułem odprawy wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 czerwca 2017r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - I. (...)w O. na rzecz powódki J. D. kwotę **33.175,20** (trzydzieści trzy tysiące sto siedemdziesiąt pięć i 20/100) złotych tytułem odprawy wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 czerwca 2017r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - I. (...) w O. na rzecz powódki M. S. kwotę **31.374,48** (trzydzieści jeden tysięcy trzysta siedemdziesiąt cztery i 48/100) złotych tytułem odprawy wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 czerwca 2017r. do dnia zapłaty;

IV. nadaje wyrokowi w pkt I, II i III rygor natychmiastowej wykonalności co do kwot:

-6.654,49zł na rzecz W. S.,

- 5.529,20zł na rzecz J. D.,

- 5.229,08zł na rzecz M. S.;

V. **powództwa J. D. i M. S. w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa - I. (...) w O. oddala w pozostałym zakresie,**

VI. **odrzuca pozwy J. D. i M. S. w stosunku do pozwanego I. (...)w O.**

VII. **zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - I. (...) w O. na rzecz powódki W. S. kwotę 2.717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.700zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

VIII. **nie obciąża powódek kosztami procesu w części oddalonej.**

SSR Barbara Kokoryn

Sygn. akt IV P 179/20

UZASADNIENIE

W. S., J. D. i M. S. (sygn. akt: (...), (...) i (...)) w pozwach skierowanych przeciwko (...) w O. wniosły ostatecznie o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej kwot:

- **39.926,94 zł** (po otrzymaniu zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia i wysokości ewentualnej odprawy, w pozwie 41.310,53zł, tj. 39.926,94zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami w kwocie 1.383,60zł) na rzecz W. S.

- **33.175,20 zł** (po otrzymaniu zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia i wysokości ewentualnej odprawy, w pozwie 34.120,68zł) na rzecz J. D.,

- **31.374,48 zł** (po otrzymaniu zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia i wysokości ewentualnej odprawy, w pozwie 37.897,79zł, tj. 31.374,48zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami w kwocie 6.523,31zł) na rzecz M. S., wszystkie kwoty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty tytułem odpraw za zwolnienie ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej I. (...) w O. (dalej także: (...)).(zob. pozwy i odpowiedzi na pozew w poszczególnych sprawach oraz k. 53, 56, 60 i n., 104, 198 w aktach IV P 179/20). Powódki wniosły też o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwów powódki m.in. podały, że do dnia 1 marca 2017r. pełniły służbę stałą w Służbie Celnej. W wymienionym dniu - z uwagi na wejście w życie ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej. (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 505 dalej powoływana także jako „ustawa o KAS”) oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r., poz. 1948 dalej jako „pwKAS”) - stały się funkcjonariuszkami (...) (...)w (...) w O.. W związku ze zmianami przepisów, (...) nie złożyła powódkom propozycji zatrudnienia. Następnie także na skutek żądań powódek, dopiero około 26.-29.05.2017r. (...) przedstawiła im propozycje dalszego zatrudnienia w jej strukturach na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Doszło do wygaśnięcia dotychczasowego stosunku służbowego funkcjonariusza z (...). Każda z powódek zaakceptowała otrzymaną propozycję nawiązania nowego stosunku – stosunku pracy w ww. jednostce organizacyjnej. W rezultacie, ich stosunek służbowy nie został przekształcony w stosunek pracy, ale powstał nowy stosunek pracy na czas nieokreślony. W ocenie powódek, w związku ze zwolnieniem ze służby, pozwana winna niezwłocznie była wydać im świadectwo służby i wypłacić odprawę, o której mowa w art. 250 ust. 1 ustawy o KAS. Żądanie odsetek włączonych do kwoty głównej wynika zdaniem powódek z wymagalności roszczenia w dniu ustania stosunku służbowego. Powódki w dłuższym okresie od października do grudnia 2018r., a także w lutym 2020r. wezwały pozwaną do wydania świadectw służby i wypłaty odprawy. Nie otrzymały ich.

Pozwana określona jako (...) w odpowiedziach na pozwy domagała się odrzucenia pozwów w stosunku do powódek z uwagi na brak zdolności sądowej pozwanej, a na wypadek nieuwzględnienia tego żądania wniosła o oddalenie powództwa w całości. Nadto, wniosła o zasądzenie na jej rzecz od powódek kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana podniosła w pierwszej kolejności, że zdolność sądową w niniejszej sprawie ma Skarb Państwa reprezentowany przez właściwą (...), w tym wypadku przez (...) w O.. Jednocześnie oceniła zgłoszone roszczenia jako bezzasadne. Odnosząc się do przepisów ww. ustaw pozwana zarzuciła m.in., że w przypadku powódek nie doszło do zakończenia okresu służby w sposób skutkujący jego definitywnym wygaśnięciem, lecz doszło do jego przekształcenia w stosunek pracy. Powyższe, zdaniem pozwanej, nie było równoznaczne ze zwolnieniem ze służby, a zatem nie stanowiło podstawy do wypłaty odpraw określonych w art. 250 ust. 4 ustawy KAS i przepisów przejściowych zawartych w pwKAS. Pozwana zaprzeczyła, aby doszło do definitywnego zakończenia stosunku służby, co w sytuacji powódek nie miało miejsca. Pozwana zakwestionowała także możliwość zastosowania w sprawie art. 20 k.p.c. i zasądzenia skapitalizowanych odsetek w kwocie głównej.

Postanowieniami z dnia 10 lipca 2020r. sprawy J. D. i M. S. (sygn. akt (...) i (...)) zostały połączone do sprawy W. S. (sygn. akt (...)).

Powódki sprecyzowały pozwanego, podając, że jest nim Skarb Państwa reprezentowany przez właściwą jednostkę - (...) w O.(k.: 104, 198).

Postanowieniem z dnia 27 października 2020r. Sąd wezwał do udziału w postępowaniu w charakterze strony pozwanej Skarb Państwa – (...) w O. w myśl art. 194 k.p.c.(k.106).

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez (...)w O. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od strony powodowej kosztów procesu, podnosząc zarzuty podobne do dotychczasowych pozwana (...)w O. (k.117 i n.). W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew Skarb Państwa – (...)w O. powielił argumentację prezentowaną przez pierwotnie pozwaną I.. Przyznał, powołując się na orzecznictwo NSA, że propozycja określająca nowe warunki zatrudnienia jest ofertą zawarcia stosunku pracy na podstawie umowy o pracę. Kontynuując wskazał, że nie ma podstaw do stwierdzenia decyzją wygaśnięcia stosunku służbowego. Zaprzeczył, aby podstawą żądania były art. 250 ustawy o KAS oraz art.170 ust. 4 pw KAS.

Postanowieniem zawartym w wyroku z dnia 22 października 2020r. Sąd odrzucił pozew w stosunku do (...) w O..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódki były funkcjonariuszami celnymi pełniącymi służbę na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o Służbie Celnej w Urzędzie Celnym/Izbie Celnej w O., ale podległych Szefowi Służby Celnej(art. 10 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w ówczesnym brzmieniu) na następujących po sobie stanowiskach w hierarchii służbowej:

-W. S. (lat. 52, ur. (...)) od dnia 15 września 1999r.,

-J. D. (lat. 46, ur. (...)) od dnia 10 stycznia 1996r.,

-M. S. (lat. 58, ur. (...)) od dnia 17 marca 1997r.

Powódki były funkcjonariuszami celnymi pełniącym służbę w Urzędzie Celnym/Izbie Celnej w O., czyli były jednolitej umundurowanej formacji utworzonej w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa celnego Unii Europejskiej (przywozu i wywozu towarów). Powódki były funkcjonariuszami wzorowo wypełniającymi swoje obowiązki i wielokrotnie nagradzanymi w trakcie służby, żadna z nich nie współpracowała ze służbami komunistycznymi. Wobec żadnej z nich nie były prowadzone postępowania karne lub dyscyplinarne. (bezsporne, zob. oświadczenia, opinie, wyniki i oceny okresowe w aktach osobowych).

W Urzędzie Celnym/Izbie Celnej w O. jako jednostkach organizacyjnych służby celnej mogli pełnić służbę funkcjonariusze lub być zatrudnieni członkowie korpusu służby cywilnej, albo być zatrudnieni pracownicy. Dla powódek jako funkcjonariuszy były zastrzeżone określone zespoły zadań, a pozostałe osoby mogły wykonywać inne obowiązki w ramach umów o pracę (art. 23 ww. ustawy). Powódki zostały mianowane na stopnie służbowe starszego/aspiranta celnego na stanowisku eksperta służby celnej/ młodszego eksperta/specjalisty służby celnej w różnych Wydziałach. Przeprowadzane oceny okresowe wskazywały, że powódki wzorowo spełniają stawiane im wymagania. Powódki otrzymywały nagrody i wyróżnienia na podstawie przepisów rozporządzeń odpowiednich w określonych okresach Rady Ministrów w sprawie funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celnej i udzielania wyróżnień funkcjonariuszom celnym. Powódki nie podejmowały działań patologicznych zagrażających bezpieczeństwu finansowemu obywateli, podmiotów gospodarczych oraz systemowi państwa, których ujawnienie i zwalczanie zapowiadało uzasadnienie do przyjętego projektu z dnia 17 lutego 2016r. ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Od dnia 1 marca 2017r. powódki na skutek zmiany przepisów pełniły służbę w (...) w O. jako funkcjonariusze służby celno-skarbowej. Spełniały standardy funkcjonariuszy wyspecjalizowanej administracji rządowej wykonującej przede wszystkim zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych.

Dyrektor (...) nie złożył początkowo powódkom propozycji zatrudnienia w związku ze zmianami przepisów.

Następnie m.in. na skutek żądań powódek, (dopiero około 26 -29 maja 2017r.) Dyrektor (...) przedstawiła im sformułowane przez służby kadrowe (...) sformalizowane wzory propozycji zawierające jako podstawę dalszego zatrudnienia w jej strukturach w ramach umowy o pracę na czas nieokreślony przepisy art. 85 ust. 1, art. 87 oraz 90 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o służbie cywilnej i rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (z podaniem odpowiednich Dz.U.).

W przedstawionej w dniu 26 maja 2017r. przez Dyrektor (...) w O. propozycji zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej, W. S. miała zostać zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku starszego eksperta skarbowego zaliczanego do grupy stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej. Jej wynagrodzenie zasadnicze miało wynosić krotność 3,045 kwoty bazowej dla członków korpusu służby cywilnej. Miała też otrzymać 5% dodatek za wieloletnią pracę. Proponowane warunki, po ich przyjęciu, miały obowiązywać od 1 czerwca 2017r.

W przedstawionej w dniu 29 maja 2017r. przez Dyrektor (...) w O. propozycji zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej, J. D. miała zostać zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku starszego specjalisty skarbowego zaliczanego do grupy stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej. Jej wynagrodzenie zasadnicze miało wynosić krotność 2,530 kwoty bazowej dla członków korpusu służby cywilnej. Miała też otrzymać 5% dodatek za wieloletnią pracę. Proponowane warunki, po ich przyjęciu, miały obowiązywać od 1 czerwca 2017 r.

W przedstawionej w dniu 25 maja 2017r. przez Dyrektor (...) w O. propozycji zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej, M. S. miała zostać zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku starszego inspektora skarbowego zaliczanego do grupy stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej. Jej wynagrodzenie zasadnicze miało wynosić krotność 2,393 kwoty bazowej dla członków korpusu służby cywilnej. Miała też otrzymać 5% dodatek za wieloletnią pracę. Proponowane warunki, po ich przyjęciu, miały obowiązywać od 1 czerwca 2017 r.

Powódki pouczone, iż w terminie 14 dni od otrzymania propozycji powinna złożyć pisemne oświadczenie o przyjęciu, albo odmowie przyjęcia propozycji. Niezłożenie oświadczenia w tym terminie miało być równoznaczne z odmową jej przyjęcia. Dalszym skutkiem odmowy miało być wygaśnięcie stosunku służby po upływie trzech miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono oświadczenie o odmowie, lub upłynął termin do jego złożenia.

Na skutek uchwalenia przepisów ww. o KAS i pw KAS doszło do wygaśnięcia dotychczasowego stosunku służbowego powódek jako funkcjonariuszy z (...).

Powódki otrzymały w dniach 25-31 maja 2017r. wzory sformalizowanych oświadczeń o wyrażeniu zgody na zaproponowane im warunki zatrudnienia na podstawie umowy o pracę (zostały na nich skreślone słowa: warunki pełnienia służby). W oświadczeniach powołana została jako podstawa prawna art.. 165 ust. 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. pw KAS. Każda z powódek zaakceptowała otrzymaną propozycję nawiązania nowego stosunku – stosunku pracy w ww. jednostce organizacyjnej na podstawie wzorów oświadczeń przygotowanych przez jednostkę, w której pełniły służbę: W. S. w dniu 29 maja 2017r., J. D. w dniu 31 maja 2017r. (skreślono określenie „służby” w (...)), M. S. w dniu 31 maja 2017r.(skreślono nie tylko określenie „służby”, ale nawet „zatrudnienia” w (...)).

Powódki nie miały możliwości negocjowania warunków zatrudnienia od dnia 1 czerwca 2017r. Mogły jedynie wyrazić zgodę na przygotowane, sformalizowane propozycje. W rezultacie złożonych oświadczeń o przystąpieniu do oferty pracy, powstał nowy stosunek pracy na czas nieokreślony.

W dniu 31 maja 2017r. stosunki służby powódek jako funkcjonariuszy wygasły. Nie doszło do „przekształcenia ich stosunków służbowych w stosunki pracy”.

Od następnego dnia (01 czerwca 2017r.) każda z powódek wykonywała obowiązki niezastrzeżone dla funkcjonariuszy. Strony łączył nowy stosunek - stosunek pracy, powódkom jako pracownikom (...) w O. zatrudnionym w oparciu o bezterminową umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, przysługiwały wynagrodzenia (nie uposażenie) liczone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy w kwotach:

- 6.654,49zł na rzecz W. S. – eksperta (...)(...).

- 5.529,20zł na rzecz J. D. – młodszego eksperta (...)(...),

- 5.229,08zł na rzecz M. S. – specjalisty (...)(...).

(częściowo bezsporne, zob.: pisma z dni: 24.02.2017 r. - k. 12 akt (...), , pisma z dni 31.05.2017r. - k. 14 akt (...), zaświadczenia: k. 39 akt (...), k. 32 akt (...), k. 26 akt (...))

Pismami z dni: 15 października 2018r., 5 listopada 2018r., 04 grudnia 2018r., 21 lutego 2020r. powódki wezwały Dyrektora (...) w O. do wydania świadectw służby i wypłaty odprawy z tytułu zwolnienia ze służby. Dyrektor ww. jednostki odmówił uczynienia zadość żądaniom zawartym w wezwaniach. W. S. otrzymała świadectwo służby datowane na dzień 29.01. 2021r. (częściowo bezsporne, zob.: dokumenty w aktach osobowych powódek, wezwania i odpowiedzi na wezwanie: 10 – 12, świadectwo - k.143-146 akt (...) k. 9- 16 akt (...))

W związku ze zwolnieniem ze służby, pozwana nie wydała niezwłocznie im świadectw służby, ani nie wypłaciła odprawy, o której mowa w art. 250 ust. 1 ustawy o KAS. Odprawa była wymagalna w dniu ustania stosunku służbowego. Powódki zaczęły naliczać odsetki.

W. S. (lat. 52, ur. (...)) w dniu wygaśnięcia stosunku służbowego miała 17 lat służby od dnia 15 września 1999r. W. S. została zwolniona ze służby w związku z nabyciem prawa do emerytury. Nie otrzymała odprawy związanej ze zwolnieniem ze służby.

J. D. (lat. 46, ur. (...)) w dniu wygaśnięcia stosunku służbowego miała 21 lat pracy od dnia 10 stycznia 1996r. W dniu 14.01.2026r. osiągnie wiek emerytalny 55lat dla kobiety. Nie otrzymała odprawy związanej ze zwolnieniem ze służby.

M. S. (lat. 58, ur. (...)) w dniu wygaśnięcia stosunku służbowego miała 20 lat służby od dnia 17 marca 1997r. M. S. złożyła wniosek o zwolnienie ze służby w związku z nabyciem prawa do emerytury i została zwolniona ze służby. Otrzymała odprawę emerytalną, nie otrzymała odprawy związanej ze zwolnieniem ze służby.

Funkcjonariusz celny nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn w czasie zatrudnienia w organach administracji celnej,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej **15 lat** pracy w organach administracji celnej.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy w zasadzie był bezsporny. Sąd ustalił go na podstawie przedstawionych przez strony dokumentów, których prawdziwości nie podważała strona przeciwna. Żadna z powódek nie kwestionowała zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Sąd nie dostrzegł okoliczności, które podważałyby walor dowodowy zgromadzonych dokumentów.

W piśmie z dnia 15, 29 września 2020r., 27 października 2020r., 12 listopada 2020r., 17 maja 2021r. powódki wniosły o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy, która toczyła się najpierw przed Sądem Rejonowym w (...)

(sygn. akt (...)), Sądem Okręgowym w (...) (sygn. akt (...)), a następnie przed Sądem Najwyższym (sygn. akt (...), (...), I (...)) 64/21(k. 72, 83, 90,102, i n., 114 i n., 160). Pełnomocnik pozwanej strony nie poparł wniosków. Postanowieniem z dnia 08 marca 2021r. Sąd oddalił wnioski pełnomocnika W. S. i pozostałych powódek o zawieszenie postępowania (k. 162). Sąd jest zobowiązany i kontynuował postępowanie, gdyż nie znalazł podstaw do jego zawieszenia. Sprawy wskazane we wnioskach nie są bezpośrednio powiązane w sposób określony w art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. z niniejszym postępowaniem, podczas którego przeprowadzane były poszczególne zawnioskowane dowody.

W. S. cofnęła pozew przeciwko (...) w O.. Sąd postanowieniem z dnia 21 maja 2021r. umorzył postępowanie w tym zakresie (k. 190). J. D. i M. S. nie cofnęły pozwów (k.198). W związku z powyższym, postanowieniem zawartym w wyroku z dnia 22 października 2021r., postępowanie w części dotyczącej roszczeń zgłoszonych przez te powódki zostało odrzucone (pkt VI).

W. S. przyznała, że powódki otrzymały od pozwanej świadectwa służby (zob. dokumenty w aktach osobowych).

Na wstępie Sąd odniesie się do kwestii procesowej legitymacji biernej w niniejszym procesie. Sąd uznał, że (...) ma rację wskazując, że nie może być stroną pozwaną w niniejszym procesie.

Należy za występującymi po stronie pozwanego przyznać, że w przypadku wytoczenia powództwa przez funkcjonariusza/byłego funkcjonariusza służby celno-skarbowej po stronie pozwanej powinien występować Skarb Państwa reprezentowany przez jednostkę, w której funkcjonariusz pełnił służbę. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. tezy w uzasadnieniach wyroku z 9 maja 2019r., sygn. I PK 245/17 i uchwały z 19 lutego 2020r., sygn. III PZP 7/19), zgodnie z którym bierna legitymacja procesowa przysługuje Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez jednostkę organizacyjną, w której był zatrudniony powód zgłaszający roszczenie. W orzecznictwie sądów powszechnych także ugruntowało się jednolite stanowisko w tym zakresie. (zob. wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 24 stycznia 2018r., sygn. VI P 177/17, wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 19 czerwca 2019r., sygn. VII P 107/19, wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z 23 czerwca 2020r., sygn. IV Pa 32/20).

Podkreślić należy, że strona administracyjnego stosunku służbowego może być równocześnie stroną w procesie przed sądem pracy, gdy przepis szczególny przyzna jej taką kompetencję. Sąd Najwyższy zaznaczył, że „funkcjonariusz służby celnej nie jest/był pracownikiem w rozumieniu Kodeksu pracy. Przekazanie przez ustawodawcę niektórych kategorii spraw celników do kognicji sądów pracy, nawet w drodze analogii nie może uzasadniać tezy, że organ administracyjny może być stroną przed sądem pracy, gdyż zgodnie z art. 3 k.p. pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, jeżeli zatrudnia pracowników. Atrybut pracodawcy i strony w postępowaniu przed sądem pracy w myśl art. 460 § 1 k.p.c. został przyznany jednostce organizacyjnej zatrudniającej pracownika. Przejęcie spraw, o których mowa w art. 184 ust. 2 pwKAS, przez organy KAS nie oznacza, że organy te nabyły status strony w postępowaniu przed sądami pracy.” W świetle art. 206 ust. 4 pwKAS, w postępowaniach sądowych w sprawach innych niż określone w ust. 3 (sprawy związane z wydawaniem interpretacji indywidualnych), w których stroną jest lub mógłby być na podstawie przepisów dotychczasowych dyrektor izby skarbowej lub dyrektor izby celnej, prawa i obowiązki strony przejmują właściwy dyrektor izby administracji skarbowej, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Jednak struktura i umiejscowienie organów celnych wskazuje, że jedynym pozwanym w sprawach takich jak niniejsza może być jedynie Skarb Państwa reprezentowany przez jednostkę organizacyjną.

Następnie należy podkreślić, że stosunek służbowy funkcjonariusza służby celnej jest stosunkiem administracyjno-prawnym. Prawie wszystkie sprawy sądowe, o których mowa w analizowanym art. 206 ust. 4 pwKAS dotyczą decyzji administracyjnych i postępowania sądowo-administracyjnego. W tego typu postępowaniach organ administracji publicznej ma zdolność sądową (art. 25 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j Dz. U. z 2018 r. poz. 1302).

W okresie po dniu 31.05.2017r. powódki zawarły umowy o pracę z podmiotem, z którym dotychczas pozostawały w stosunku administracyjno-prawnym. Zgłoszone przez nie roszczenia wiązały się jednak z dotychczas istniejącym stosunkiem administracyjno-prawnym, a nie z nowo powstałym stosunkiem pracy.

Roszczenia powódek mogły być zgłoszone do tutejszego Sądu, gdyż przysługiwała im droga sądowa przed sądem powszechnym (sądem właściwym w sprawach z zakresu prawa pracy). Roszczenia te podlegają rozpoznaniu w postępowaniu cywilnym, nie zaś na drodze postępowania administracyjnego, ponieważ żadne z nich nie mieści się w kategorii spraw wymienionych w art. 188 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o Służbie Celnej, co oznacza, że zastosowanie znajduje do nich art. 189 tej ustawy. Funkcjonariusz celny pełni służbę w jednostce organizacyjnej Służby Celnej, która nie ma osobowości prawnej, ponieważ stanowi (z punktu widzenia prawa cywilnego materialnego) statio fisci Skarbu Państwa. To jednak ta jednostka organizacyjna, (...) ma zdolność sądową przed sądem pracy."

Powódki jako funkcjonariusze służby celnej nie były pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy i nie miały do nich zastosowania zasada subsydiarnego stosowania przepisów Kodeksu pracy zawarta w art. 5 k.p.", co też stwierdził tenże Sąd w wyroku z dnia 22 listopada 2012 r., sygn. I PK 163/12. „Ponieważ stosunek służbowy funkcjonariusza celnego jest stosunkiem administracyjnoprawnym, a nie stosunkiem pracy, do pewnej kategorii decyzji podejmowanych w stosunku do funkcjonariuszy celnych przez ich zwierzchników służbowych zastosowanie znajdują przepisy prawa administracyjnego - decyzje te są decyzjami administracyjnymi i podlegają zaskarżeniu według reguł właściwych dla decyzji administracyjnych. Dotyczy to m.in. decyzji o przeniesieniu, powierzeniu pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, przeniesieniu na niższe stanowisko bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych oraz decyzji o zwolnieniu ze służby. Jednak spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy celnych w sprawach niewymienionych w art. 188 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy (art. 189 tej ustawy).

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o KAS: jednostkami organizacyjnymi KAS, są m.in.: izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe, urzędy celno-skarbowe wraz z podległymi oddziałami celnymi.

„Skarb Państwa występuje w procesie jako strona w tych sprawach, które wiążą się z działalnością państwowych jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Jednostka taka personifikuje w procesie Skarb Państwa i reprezentuje go. W każdej sprawie zachodzi potrzeba ustalenia właściwej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2018 r., V CSK 328/17). Gdy stroną w procesie jest Skarb Państwa, prawidłowe oznaczenie strony pozwanej powinno zawierać określenie "Skarb Państwa" i wskazywać właściwą państwową jednostkę organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie. Obowiązek właściwego oznaczenia strony pozwanej spoczywa na powodzie, jednakże w praktyce za ukształtowany uważany jest pogląd, że sąd orzekający powinien czuwać nad tym, by Skarb Państwa był reprezentowany w procesie przez właściwą jednostkę. Sąd powinien w ramach podstawy faktycznej powództwa wyjaśnić i ustalić powiązanie między strukturą organizacyjną i zakresem działania danej jednostki a dochodzonym roszczeniem. Skarb Państwa, posiadając osobowość prawną (art. 33 k.c. i 64 § 1 k.p.c.), ma zdolność sądową, czyli zdolność do samodzielnego występowania w procesie. Jednakże czynności za Skarb Państwa dokonuje organ właściwej jednostki organizacyjnej. Ustalić w związku z tym trzeba umocowanie organu właściwej jednostki do reprezentowania Skarbu Państwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2001 r., III CKN 295/00)."

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela przedstawione powyżej argumenty Sądu Najwyższego. W efekcie tego należało uznać, iż stroną legitymowaną biernie w niniejszym postępowaniu był Skarb Państwa reprezentowany przez (...) w O.. Przy podstawianiu podmiotów w wyroku doszło do oczywistej omyłki pisarskiej w pkt VI wyroku.

Sąd Najwyższy wskazał, że obowiązek wydania świadectwa służby byłemu funkcjonariuszowi celnemu obciąża Skarb Państwa reprezentowany przez właściwą (...).

W tym miejscu należy przejść do merytorycznej oceny zgłoszonych żądań. Powódki jeszcze przed wystąpieniem z niniejszym powództwem żądały bezpośrednio od (...) wydania świadectwa służby, ale początkowo nie otrzymały ich.

Mimo powołania się na przepis art. 188 ust. 1 ustawy o KAS, który ustanawia zasadę, że funkcjonariusz zwolniony ze służby albo którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2 ustawy (wygaśnięcie wskutek niezgłoszenia się do służby), albo wydany ze (...) (...) Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby. Strona pozwana zarzuciła, że nie doszło do zwolnienia powódek ze służby, wygaśnięcia stosunku służby, jak i wydalenia z niej. Ich stosunek służby nie zakończył się definitywnie, a jedynie uległ przekształceniu w stosunek pracy.

Z takim stanowiskiem strony pozwanej nie sposób się zgodzić. Trzeba podkreślić, że żadna z powódek nie otrzymała propozycji w początkowym okresie ich przedstawiania funkcjonariuszom (...). J. D. otrzymała propozycję dopiero w dniu 16.05.2017r. Wysoce prawdopodobne jest też, że Dyrektor (...) przewidział, że stosunek administracyjno-prawny powódek ustanie z dniem 31.05.2017r. Jako funkcjonariusze W. S. i M. S. do dni 25-29.05.2017r. mogły się liczyć z tym, że ich stosunek wygaśnie i otrzymają świadectwa służby oraz odprawę, o której mowa w art. 170 ust. 4 pw KAS. W. S. już w dniu 21.06.2017r. żądała wydania świadectwa służby. Z odpowiedzi otrzymanej po dniu 04.07.2017r. wynika, że Dyrektor (...) nie widział możliwości wydania świadectwa służby, powołując się na przepisy pwKAS. Ostatnia z powódek otrzymała propozycję zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w dniu 25.05.2017r., a przyjęła ją w dniu 31.05.2017r. Wykonywała czynności na podstawie umowy o pracę przez kolejne miesiące tak, jak pozostałe powódki.

Powódki w dłuższym okresie od października do grudnia 2018r., a także w lutym 2020r. wezwały pozwaną do wydania świadectw służby i wypłaty odprawy. Nie otrzymały ich. W związku ze zwolnieniem ze służby, pozwana niezwłocznie nie wydała im świadectw służby, ani nie wypłaciła odprawy, o której mowa w art. 170 ust. 1 pw KAS, ani 250 ust. 1 ustawy o KAS. Odprawa była wymagalna w dniu ustania stosunku służbowego. Powódki zaczęły naliczać odsetki. Świadectwa służby otrzymały dopiero w 2021r.

Zmieniła się sytuacja w świetle informacji powódek, został zatrudniony inny dyrektor (...) i pozwany zmienił podejście do wniosków o kontynuację służby. W dniu 13.06.2017r. M. S. wezwała do usunięcia naruszenia prawa. W związku z nim otrzymała w dniu 10.07.2017r. odpowiedź, z której wynika, że dyrektor korzystając z „autonomicznego prawa” w zakresie czy jest ona składana czy nie oraz rodzaju propozycji (dalszej służby albo zatrudnienia na podstawie umowy o pracę), podjął decyzję o nieprzedstawieniu powódce propozycji kontynuacji na podstawie stosunku prawn-administracyjnego (powódka otrzymała propozycję zatrudnienia na podstawie umowy o pracę). Powódka w dniach 7.11. i 07.12.2017r. wymieniała korespondencję z (...) dotyczącą przywrócenia terminu do złożenia wezwania dotyczącego naruszenia prawa. Dyrektor (...) poddawał analizie jej okres zatrudnienia i kwalifikacje. W dniu 13.03.20218r. powódka została skierowana na badania kontrolne, a w dniu 07.05.2018r. przedstawiono jej propozycję zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, ale w związku z naborem z dnia 08.12.2017r. Wskazał „datę przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy” jako 14.05.2018r. Powódka ta prawdopodobnie nie otrzymałaby propozycji służby na nowych zasadach, gdyby wcześniej nie złożyła wniosku ponaglącego w sprawie naruszenia prawa i żądania do (...) do złożenia takiej propozycji. Dyrektor (...) powołał się na art. 150 pw. KAS.

Z powyższego wynika, że dyrektor (...) korzystając z nowych regulacji uznał, że powódka powinna kontynuować stosunek służby.

Podkreślić należy, że propozycje zatrudnienia na podstawie umowy o pracę pozostałych powódek nie zawierały pojęcia „daty przekształcenia stosunku służbowego”.

W dacie, gdy doszło do nawiązania umowy o pracę przez powódki, (w dniu 1 czerwca 2017r.) przepis art. 188 ust. 1 ustawy o KAS, w istocie nie obejmował swoim unormowaniem sytuacji, w której funkcjonariusz celno-skarbowy przyjął propozycję nowych warunków zatrudnienia na innej niż dotychczasowa podstawie prawnej, o której mowa w art. 165 ust. 7 pwKAS, w następstwie czego ustał stosunek służby. Prawo do żądania świadectwa służby uzyskały powódki jako byli funkcjonariusze, których stosunki służby wygasły na podstawie art. 170 ust. 1 pwKAS (tj. wskutek nie otrzymania pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby lub złożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby). Skoro wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza ustawodawca potraktował jak zwolnienie ze służby (art. 170 ust. 3 pwKAS), to Sąd nie

powinien nadawać innego znaczenia prawnego temu zdarzeniu faktycznemu i tłumaczyć sformułowanie „zwolnienie ze służby” w inny sposób dla oceny prawa do odprawy. Skoro doszło do zwolnienia ze służby, to powódki są uprawnione do uzyskania odprawy z tym zwolnieniem związanej.

Nie można uznać, że zaistniały podstawy do różnicowania sytuacji prawnej byłych funkcjonariuszy celno-skarbowych. Nie sposób racjonalnie wyjaśnić nie równego traktowania dotychczas zatrudnionych funkcjonariuszy.

Sformułowanie użyte w art. 171 ust. 1 pkKAS „przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy” jest rodzajem uproszczenia („skrót myślowy” ustawodawcy), które nie ma nic wspólnego z pojęciem przekształceniem stosunku prawnego w rozumieniu cywilnym.

Pojęcie przekształcenie z zasady oznacza przemianę kogoś lub coś w kogoś lub w coś innego, zmianę np.: charakteru, statusu prawnego, struktury (Słownik PWN, W-wa). Przekształcenie stosunku prawnego może dotyczyć zarówno jego podmiotu, przedmiotu lub treści. W niektórych przypadkach przekształcenia dokonują podmioty stosunku prawnego, a w innych mogą one wystąpić na skutek działania ustawodawcy. Ustawodawca wyróżnił zmiany stosunków w kodeksie cywilnym poprzez danie jednej ze stron uprawnień kształtujących (takie jak potrącenie, wykonanie zobowiązań przemiennych, odstąpienie od umowy, wypowiedzenie umowy), danie takiego uprawnienia obu stronom umowy (nowacja, ugoda, świadczenie w miejsce wykonania oraz rozwiązanie umowy i zwolnienie z długów). Ustawodawca przewidział też możliwość przekształcania stosunku prawnego przez sąd. Ustawodawca w kodeksie pracy wskazał, jak może dojść do przekształcenia stosunku pracy, np.: w trybie art. 23 ¹ k.p. Żadna jednak z tych instytucji nie może być zastosowana do stosunku służbowego funkcjonariusza, który spełnia zupełnie inne funkcje niż podmioty stosunków prawnych prawa cywilnego, do których należy też umowa o pracę. Dla rozstrzygnięcia zatem niniejszej sprawy ważne jest porównanie charakteru stosunku funkcjonariusza KAS i pracownika.

Stosunek służbowy funkcjonariusza KAS powstaje w drodze mianowania (decyzji administracyjnej), na podstawie zgłoszenia się do służby (nie każdej osoby fizycznej, ale takiej, jaka posiada kwalifikacje i szczególne cechy ustalone przez ustawodawcę oraz przeszła przez ustaloną przez niego procedurę, np.: postępowanie kwalifikacyjne). 2. Osoba mianowana (czyli zatrudniona na podstawie aktu administracyjno-prawnego) funkcjonariuszem służby przygotowawczej otrzymuje określone stopnie np.: stopień służbowy aplikanta oraz przechodzi z zasady szczególny okres szkolenia wstępnego (np.: zob.: ust. 3. Służba przygotowawcza trwa 2 lata), podczas którego (W okresie służby przygotowawczej funkcjonariuszowi wyznacza się opiekuna spośród funkcjonariuszy (zob. Art. 151- 159 KAS).

Zatem stosunek służby nie tylko stawia szczególne wymagania dla podmiotu jakim jest kandydat do służby, ale i dla podmiotu, w którym służbę będzie on pełnił. Dla organizacji służb państwa i porządku publicznego stosowany jest model formacji zbliżonej do zmilitaryzowanej. Służba w wymienionych formacjach jest pełniona na podstawie mianowania, którego istotę i treść określają przepisy prawa administracyjnego (a nie cywilnego). Standardowym rozwiązaniem jest ustalenie uposażenia zasadniczego (a nie wynagrodzenia, podlegającego negocjacji) i dodatków (z których część ma charakter stały i nominalnie określony (np.: dodatek za stopień) Cechą szczególną pracowników mianowanych jest zasada odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenia obowiązków (w tym za naruszenia etyki zawodowej, określone odpowiednio w kodeksach etyki lub pragmatykach), która jest uregulowana odmiennie od odpowiedzialności dyscyplinarnej przewidzianej w kodeksie pracy. Zakończenie stosunku następuje także tylko w ściśle określonych przez ustawodawcę sytuacjach, odmiennych od tych wymienionych w kodeksie pracy.

W istocie zatem „przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy” z art. 170 pk KAS oznacza zakończeniem jednego stosunku prawnego (administracyjno-prawnego) i zainicjowaniem nowego stosunku cywilno-prawnego nie będącego administracyjno-prawnym, czyli stosunku pracy. Dochodzi przy tym zarówno do zmian przedmiotowych, jak podmiotowych. Funkcjonariusz traci swój status i związane z nim prawa i obowiązki ujęte w ustawie o KAS i aktach prawnych dotyczących służb mundurowych, a odnoszących się m.in.: do uprawnień emerytalnych, urlopów, uposażenia i innych świadczeń pieniężnych, szczególnej ochrony stosunku służby, odpowiedzialności dyscyplinarnej. Jego stosunek nie jest związany ze służbą na rzecz państwa, lecz świadczeniem pracy na rzecz konkretnego podmiotu posiadającego status pracodawcy.

Nowy stosunek poddany jest całkowicie odmiennej regulacji zawartej w kodeksie pracy, a poprzez art. 300 k.p. także w kodeksie cywilnym i innych aktach regulujących pracowniczy stosunek zatrudnienia. Nie występuje też naturalna ciągłość zatrudnienia i nabytych uprawnień, a co najwyżej ciągłość wynikająca ze specjalnie przyjętych w tym zakresie unormowań (zob.: art. 165 pwKAS).

Nad kwestią przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pwKAS pochylił się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 lutego 2020 r., sygn. III PZP 7/19. Oceniając owe przekształcenie Sąd ten wskazał, że „nie jest to sytuacja taka, jak w zwykłym przekształceniu na podstawie art. 174 ust. 1 ustawy o KAS, gdyż wówczas stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia propozycji pracy na podstawie umowy o pracę nie ulega zmianie (art. 174 ust. 9 ustawy o KAS; a poprzednio art. 98 ust. 9 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej - Dz.U. z 2016r., poz. 1799). W regulacji z art. 171 ust. 1 pwKAS sytuacja jest inna. Uwarunkowana jest przede wszystkim przyjętymi przez ustawodawcę zmianami w administracji celno-skarbowej na podstawie ustaw przyjętych w 2016r., które objęły całą służbę celną. Funkcjonariusz, któremu przedstawiono propozycję zatrudnienia i który jej nie przyjął nie pozostawał dalej w służbie. Wygasał wówczas jego stosunek służbowy (art. 170 ust. 1 pwKAS). Wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza traktuje się jak zwolnienie ze służby (art. 170 ust. 3 tej ustawy). Regulacja określa zatem rozwiązania dla dwóch sytuacji. Pierwsza to propozycja zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a druga to wygaśnięcie stosunku służbowego w przypadku jej nieprzyjęcia. Warunkiem pierwszej jest wola (zgoda) funkcjonariusza na pracownicze zatrudnienie. Natomiast druga, czyli wygaśnięcie stosunku służbowego, następuje z mocy prawa (ex lege), gdy funkcjonariusz nie przyjmie propozycji zatrudnienia albo nie złoży oświadczenia w wyznaczonym terminie (art. 170 ust. 1 i 2 pwKAS). Oznacza to, że funkcjonariusz ma zasadniczo wpływ tylko na powstanie nowego stosunku prawnego czyli zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Nie ma natomiast wpływu na ustanie stosunku służbowego, który wygasa, także wtedy gdy odmówi przyjęcia propozycji zatrudnienia pracowniczego. Uprawnione jest zatem stwierdzenie, że stosunek służbowy nie istnieje dalej, gdy funkcjonariusz przyjmuje propozycję pracowniczego zatrudnienia. W aspekcie dalszego zatrudnienia funkcjonariusz może zatem decydować tylko o nawiązaniu stosunku pracy. Jeśli innej oferty dla niego nie było, to stosunek służbowy ulegał zakończeniu. Taki jest skutek regulacji opartej na wskazanej alternatywie wyboru umowy o pracę bądź wygaśnięcia stosunku służbowego.”

W cytowanym orzeczeniu Sąd Najwyższy zauważył też, że „prawodawca nie może zadekretować mocą ustawy zmiany stosunku służbowego w stosunek pracy. Sprzeciwia się temu zasada swobody nawiązania stosunku pracy oparta na wolnej woli zatrudnianego (art. 11 k.p.) Administracja celno-skarbowa nie może dowolnie przekształcić stosunku służbowego funkcjonariusza, gdyż zmiana stosunku służby to materia ściśle określona w pragmatyce służbowej (ustawie). Analiza ta nie jest też sprzeczna z uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 lipca 2019r., sygn. I OPS 1/19. Aby stwierdzić ustanie stosunku służbowego nie jest konieczne wydanie decyzji o zwolnieniu ze służby, gdy dochodzi do ustania stosunku służby i powstania stosunku pracy (tzw. „ucywilnienia”). (...) Stosunek pracy jest to warunek zakończenia (ustania) stosunku służbowego. Zawarcie umowy o pracę stanowi też kauzę zakończenia stosunku służbowego. Brak decyzji organu nie oznacza, że nie ustaje stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął ofertę zatrudnienia.” W przeciwieństwie do stosunku administracyjnoprawnego stosunek pracy powstaje i ustaje z woli stron z woli stron.

Sąd Najwyższy podkreślił też, że „należy odróżnić stosunek pracy, który jest stosunkiem prawa prywatnego (cywilnego) i administracyjnoprawny stosunek służby funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Kierowana (na podstawie pwKAS – B.K.) do funkcjonariusza propozycja zatrudnienia pracowniczego jest działaniem w sferze prawa cywilnego (pracy). Można przyjąć, że zawierając umowę o pracę strony stosunku służbowego jednocześnie przyjmują, iż ulega zakończeniu dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Nie jest to jednak „przekształcenie”, w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni, czyli przykładowo jak w odnowieniu z art. 506 k.c., lecz sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny (stosunek pracy). Ta zmiana ma u podstaw ukształtowaną ustawą alternatywę, w której istnieje wybór między przyjęciem propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a wygaśnięciem stosunku służbowego (pkt 1). Wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza zatem, że stosunek

służbowy nie kończy się. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby. Stosunek służby w sytuacji z art. 171 ust. 1 pkt 2 (pwKAS) uległ zakończeniu i jest to okres zamknięty. Zatrudnienie pracownicze jest nowym okresem, do którego zalicza się okres poprzedniej służby. Tak ukształtowana ciągłość służby i pracy nie oznacza, że nie ustał stosunek służbowy. Decyduje bowiem zasadnicza odrębność stosunku służbowego i stosunku pracy. Sytuacja przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy z art. 171 ust. 1 pkt 2 pwKAS różni się też od zmiany podmiotowej po stronie pracodawcy w pracowniczym zatrudnieniu, uregulowanej w art. 23¹ k.p. Wówczas zmiana pracodawcy może nastąpić nawet bez woli i wiedzy pracownika, przy czym nie zmienia się treść stosunku pracy. Inna jest sytuacja w przekształceniu z art. 171 ust. 1 pkt 2 pwKAS, gdyż dotychczasowy stosunek służbowy ustaje i powstaje nowy stosunek pracy. Pracodawcą w rozumieniu prawa pracy nie jest już Skarb Państwa. Zmienia się zasadniczo zakres podporządkowania, treść praw i obowiązków pracownika w relacji do poprzedniego podporządkowania w służbie oraz do praw i obowiązków funkcjonariusza”. Konstatacje te mają szczególny wydźwięk w przypadku M. S., która po okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę (od dnia 1.06.2017r.) została na zupełnie nowych zasadach przyjęta do służby jako funkcjonariusz w maju 2018r.

Rozważania te stanęły u podstaw stwierdzenia przez Sąd Najwyższy, iż były funkcjonariusz celno-skarbowy ma prawo do świadectwa służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 pwKAS.

Zajęcie stanowiska odmiennego niż Sąd Najwyższy wymaga przedstawienia argumentacji, która mogłaby skłonić ten Sąd do przedstawienia określonego zagadnienia składowi pełnej izby. Zakwestionowanie stanowiska zajętego przez Sąd Najwyższy bez racjonalnej argumentacji prowadziłoby do zakłócenia jednej z funkcji tego Sądu, jaką jest czuwanie nad jednolitością orzecznictwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2017 r., sygn. V CSK 466/16). Nawet jeżeli sądy powszechne nie są związane uchwałami Sądu Najwyższego, nawet o mocy zasady prawnej, a wyjątkiem są orzeczenia wydane w sprawie rozpoznawanej przez sąd powszechny (co podkreśla strona pozwana), Sąd popiera w niniejszej sprawie opisane wyżej stanowisko SN.

W rozpoznawanej sprawie Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego zajęte w cytowanej uchwale, albowiem nie znalazł podstaw do przedstawienia odmiennej argumentacji.

Należy przypomnieć, że ustawodawca dostrzegł swój błąd legislacyjny nowelizując art. 174 ustawy o KAS, poprzez dodanie ust. 10 stanowiącego, iż przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby (ustawa z dnia 11 maja 2017r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw Dz.U. z 2017 r., poz. 1321). W dniu 4.09.2020r. Minister Finansów wydał rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy służby celno-skarbowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1585). Na jego mocy w § 5 ust. 1 rozporządzenia zmienianego (rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.02.2018r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 413) otrzymał brzmienie: „Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby albo którego stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy świadectwo służby wydaje się w dniu zwolnienia ze służby albo przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”. Po tej zmianie wszystkie powódki otrzymały świadectwa służby, także M. S..

Skoro sformułowanie „przekształcenie stosunku służby” powódek w stosunek pracy było równoznaczne z wygaśnięciem ich stosunków służbowych, to już w dniu 1 czerwca 2017 r. pozwany zobligowany był do wydania powódkom świadectwa służby.

Skoro nastąpiło zakończenie stosunków administracyjno-prawnych powódek, to były one uprawnione do skutecznego żądania odprawy wynikającej z art. 170 ust 4 pw KAS. Powódki W. S. i M. S. osiągnęły co prawda wiek emerytalny, ale nastąpiło to znacznie później niż stosunku służbowego. Jedna z nich otrzymała odprawę emerytalną, ale nastąpiło to w 2020r., a nie w 2017r. J. D. nadal nie osiągnęła wieku emerytalnego. Nie będąc funkcjonariuszem ponosi stratę związaną z inną podstawą zatrudnienia, chociaż jest już zatrudniona ponad 21lat w jednostkach służby celnej.

Powódki powołały się zarówno na art. 170 ust. 4 pw KAS, jak i art. 250 ust. 4 ustawy o KAS. Zgodnie z tym drugim przepisem funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ustępach 1-3. Przepis ustępu 1 stanowi, że funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub orzeczeniem trwałej niezdolności do służby przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze (ust. 2). Odprawę oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 173 Kodeksu pracy (ust. 3).

Jednakże w odniesieniu do funkcjonariuszy i pracowników, którzy pełnili służbę lub byli zatrudnieni w zlikwidowanych albo zniesionych jednostkach organizacyjnych w związku z wejściem w życie z dniem 1 marca 2017 r. ustawy o KAS, zastosowanie ma art. 170 ust. 4 pwKAS. Wedle jego treści w przypadku wygaśnięcia stosunku służby na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 1 pwKAS, pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3. Przepis ten uchyla ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Ta w art. 163 zawierała regulację analogiczną do zawartej w art. 250 ustawy o KAS.

Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia (ust. 1). Do okresu służby wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze (ust. 2). Odprawę oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy (ust. 3). Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3 (ust. 4).

Literalna wykładnia art. 170 ust. 1 i 4 pwKAS wskazuje, że odprawa z art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej przysługiwać powinna tylko osobom, których stosunki służby i pracy wygasły, ale tylko wskutek braku propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia lub złożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby. Takie rozumienie przepisu prowadziłoby do nierównego traktowania funkcjonariuszy.

Przypomnieć należy, że powódki były funkcjonariuszami wzorowo wypełniającymi swoje obowiązki i wielokrotnie nagradzanymi w trakcie służby, co wynika z ocen okresowych, załączonych do akt osobowych.

Ich służba wspierała realizację celów reformy, czyli stworzenia administracji skarbowej pobierającej daniny publiczne oraz dbającej o bezpieczeństwo finansowe: a. jednolitej, b. nowoczesnej, c. efektywnej, d. skutecznej, e. zarządzanej przez cele, f. nastawionej na klienta, g. przyjaznej dla klienta, h. odpornej na korupcję, i. transparentnej.

Gdyby przyjąć opierając się na literalnym brzmieniu art. 170 ust. 1 i 4 pwKAS, że powódki nie nabyły prawa do odprawy, bo otrzymały taką propozycję i je przyjęły, to znalazłyby się w nieporównanie gorszej sytuacji niż pracownicy, którzy nie otrzymali propozycji(np.: z powodu trwających postępowań karnych lub dyscyplinarnych albo

ustalenia, że funkcjonariusze w przeszłości współpracowali ze służbami komunistycznego państwa lub nie złożyli oświadczenia lustracyjnego). Bezsporne było, że powódki nie podejmowały działań patologicznych zagrażających bezpieczeństwu finansowemu obywateli, podmiotów gospodarczych oraz systemowi państwa, których ujawnienie i zwalczanie zapowiadało uzasadnienie do przyjętego projektu z dnia 17 lutego 2016r. ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, złożyły oświadczenie lustracyjne i nie współpracowały z organami bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990. Do służby przyjęte zostały po 1990r.

Z zasady wykładni w językowej przypisuje się nadrzędną rolę w interpretowaniu norm prawa. Sąd nie może przypisać jej roli jedynej wykładni normy, w której ustawodawca użył sformułowania uproszczonego (niedookreślonego w dotychczasowych przepisach skrótu myślowego), nie oddającego istoty zakończenia jednego stosunku prawnego i nawiązania innego stosunku prawnego. Przypomnieć należy, że dopuszczalne są odstępstwa od stosowania wykładni językowej, w szczególności gdy:

- nie dostarcza ona rezultatów jednoznacznych,
- jej rezultaty wprawdzie są jednoznaczne, ale stoją w sprzeczności z hierarchią wartości, takich jak np. sprawiedliwość, pewność prawa,
- daje rezultaty absurdalne,
- gdy istnieje luka w prawie.

Jak wynika z rozważań Sądu poczynionych przy ocenie żądania o nakazanie pozwanemu wydania świadectwa służby, „przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy”, o którym mowa w art. 171 ust. 1 pkt 1 pwKAS, w istocie jest zakończeniem jednego stosunku prawnego (administracyjno-prawnego) i powołaniem do życia całkowicie nowego stosunku (pracy). Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby. Zatrudnienie pracownicze jest nowym okresem zatrudnienia, do którego z woli ustawodawcy zalicza się okres poprzedniej służby.

Skoro zatem stosunek służby ustaje zarówno w warunkach określonych w art. 170 ust. 1, jak i w warunkach określonych w art. 171 ust. 1 pkt 1 pwKAS, to rodzi się oczywiste pytanie o przyczyny zróżnicowania sytuacji prawnej byłych funkcjonariuszy w zakresie prawa do odprawy z art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej. Wydaje się, że ustawodawca miał tu na względzie, iż w jednym przypadku funkcjonariusz przestaje realizować swoje zadania w sposób definitywny, zaś w drugim realizuje je nadal, choć na innej podstawie, w innym zakresie i na rzecz innego podmiotu.

Zdaniem Sądu w/w przesłanka nie uzasadnia takiego zróżnicowania praw. Zarówno funkcjonariusz, który nie otrzymał propozycji zatrudnienia lub odmówił jej przyjęcia, jak i funkcjonariusz który przyjął propozycję nawiązania nowego stosunku - umowy o pracę (tzw. „ucywilniony”) znajdują się w podobnej sytuacji od dnia 1.06.2017r.:

- ich stosunki służbowe przestają istnieć na skutek niezależnego od nich aktu woli przełożonego - decyzji podmiotu administracyjnoprawnego w ramach uregulowania ustawowego;

- funkcjonariusze z obu grup przestają wykonywać swoje obowiązki w oparciu o służbowy stosunek zatrudnienia o charakterze administracyjno-prawnym,

- tracą status członka służby celno-skarbowej,

- nie mogą skorzystać ze szczególnej ochrony stosunku służby (art. 179-181 ustawy o KAS),

- są pozbawieni dostępu do ścieżki awansowej (art. 197 ustawy o KAS), ochrony prawnej (art. 210 ustawy o KAS),

- nie mogą skorzystać z dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 dni (art. 216 ust. 4 ustawy o K.),

- nie mogą skorzystać z płatnego urlopu zdrowotnego po 5 latach służby (art. 217 ustawy o KAS),
- nie mogą otrzymać wyróżnień dla funkcjonariuszy (art. 219 ustawy o KAS),
- nie mogą otrzymać dodatków do uposażenia (art. 226 ustawy o KAS), nagród (art. 241-242 ustawy o KAS) i innych uprawnień związanych ze stosunkiem służby,
- nie mogą otrzymać świadczeń przewidzianych przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2010 r. w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin;
- o ile osiągnęli odpowiedni staż w służbie i wiek, nie mogą skorzystać z korzystnego przeliczenia 2,6 % podstawy wymiaru za każdy rok służby z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych, ale mniej korzystnego przeliczenia 1,3 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy, co zaistniało w przypadku W. S.;
- o ile nie osiągnęli jeszcze odpowiedniego stażu w służbie, nie mogą skorzystać z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych, co zaistniało w przypadku J. D., która wiek emerytalny osiągnąć może dopiero w 2026r.

Wskazać też trzeba, że z zasady po tzw. „ucywilnieniu” były już funkcjonariusz traci bezpowrotnie prawo do odprawy wynikającej z art. 250 ustawy o KAS (M. S. takiej odprawy także nie otrzymała). Także w sytuacji reorganizacji lub likwidacji jednostki organizacyjnej KAS, w której świadczy pracę, przysługiwać mu będzie jedynie prawo do odprawy pieniężnej, o której mowa w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2013r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1969). Maksymalna wartość takiej odprawy odpowiada trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia (po przepracowaniu u danego pracodawcy ponad 8 lat). Tymczasem maksymalna wartość odprawy określonej w art. 250 ustawy o KAS odpowiada sześciokrotności miesięcznego uposażenia.

W tej sytuacji należało uznać, że podobnie, jak w przypadku świadectwa służby, regulacja zawarta w pwKAS zawiera **lukę prawną** w zakresie prawa byłych funkcjonariuszy do odprawy. Wykładnia celowościowa i logiczna prowadzą do wniosku, że nie tylko funkcjonariusze celno-skarbowi, których stosunki służby wygasły w warunkach określonych w art. 170 ust. 1 pwKAS, mają prawo do odprawy z art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej. Prawo to przysługuje również, funkcjonariuszom, którzy przyjęli propozycję zatrudnienia w ramach stosunku pracy (art. 171 ust. 1 pkt 1 pwKAS).

Przy zastosowaniu innej interpretacji należałoby uznać, że doszło do naruszenia zasady równości obywatela wobec prawa, opisanego w art. 32 Konstytucji (Dz.U. z 1997, Nr 78, poz. 483 - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.) Skoro Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, to naruszeniem wymienionej konstytucyjnej zasady byłaby sytuacja, gdy grupa byłych funkcjonariuszy, do której należą powódki była odmiennie traktowana w porównaniu do grup innych funkcjonariuszy KAS, którzy otrzymali odprawy. Brak przyznania powódkom prawa do odprawy to także naruszenie konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji).

Strona powodowa wywodziła roszczenie o zapłatę odprawy z treści: art. 170 ust. 4 pwKAS w zw. z art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej albo art. 250 ust. 4 ustawy o KAS.

Natomiast w istniejącym stanie faktycznym dotyczącym przekształceń w 2017r. podstawę przyznania odprawy stanowi art. 170 ust. 4 pwKAS w zw. z art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej.

Zmiany w administracji celno-skarbowej prowadzące do utworzenia KAS nastąpiły na podstawie przepisów pwKAS. To ten akt prawny reguluje kwestie kadrowe i uprawnienia osób objętych zmianami opisanymi w pozwach. W takiej sytuacji w drodze analogii należałoby zastosować art. 172 ust. 4 w zw. z art. 163 ust. 1-4 ustawy o Służbie Celnej i przyznać powódkom należną odprawę.

Pogląd strony powodowej co do art. 250 ust. 4 ustawy o KAS jako podstawy prawnej żądania byłby uzasadniony tylko wówczas, gdyby powódka W. S. otrzymała propozycję służby, przyjęła ją, a następnie w okresie po dniu 1.06.2017r.

doszłoby do reorganizacji lub likwidacji jednostki organizacyjnej KAS, w której pełniłaby służbę (mogłoby tak być w przypadku M. S., ale ostatecznie do takiej sytuacji nie doszło).

Przy ocenie prawa do odprawy emerytalnej Sąd sprawdza, czy doszło do zakończenia stosunku służby i „przejścia” na emeryturę. Odprawa, której domaga się M. S. nie jest odprawą emerytalną, ale odprawą związaną z wygaśnięciem stosunku służbowego. Wskazać trzeba, że fakt, iż otrzymała ona świadczenie związane z odprawą emerytalną w 2020r. pozostaje bez związku z niniejszą sprawą, gdyż przyznano jej je dopiero trzy lata później, po dacie w której powinna była otrzymać odprawę z art. 170 ust 4 pw KAS.

Sytuacja powódek w dniach 31.05.2017r. - 01.06.2017r. jest zbliżona do sytuacji, w których ustawodawca przewidział prawo do odprawy innych funkcjonariuszy. Z zasady odprawa dla funkcjonariuszy (np.: Służby więziennej, policjantów, itp.) jest jednorazowym świadczeniem związanym z definitywną zmianą statusu osoby pozostającej w służbie na status osoby nie będącej w służbie na skutek ustania/wygaśnięcia/zwolnienia ze służby.

W przeciwieństwie do odpraw emerytalnych, przesłanką nabycia odprawy dla funkcjonariuszy zwalnianych ze służby jest zwolnienie ze/ustanie/wygaśnięcie stosunku służby. Mogą oni znaleźć sobie nowe zatrudnienie, także w grupie cywilnej obsługującej więzienie czy policję, ale ustawodawca zdecydował się niwelować ryzyko pozostania przez nich poza stosunkiem służbowym przez jakiś czas, np.:

- przez 3/6 miesięcy jak w art. 100 ust. 1. art. 96 ust 1 pkt 4 i 5 i ust.4 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o służbie więziennej (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 1064);

- przez 3/6 miesięcy jak w art. 114 ust. 1. art. 41 ust 2 pkt 6 i ust.4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 1882).

Należy podkreślić, że odprawa (nie tylko wymienionych funkcjonariuszy), ale także powódek ma za zadanie zmniejszyć niedogodności związane z utratą uprawnień, przywilejów i pozycji społecznej wynikających ze stosunku administracyjnoprawnego funkcjonariusza służby (w niniejszej sprawie celnej). W zaistniałym stanie faktycznym, powódki z chwilą wygaśnięcia ich stosunków służby straciły wiele uprawnień, które im dotychczas przysługiwały i z których miały nadzieję korzystać przez kolejne lata, aż do osiągnięcia wieku emerytalnego. Skoro jednak nie będą miały możliwości uzyskania spodziewanych przywilejów, to powinny otrzymać odprawę wynikającą z przepisów, które spowodowały ustanie ich stosunków służbowych. Brak udzielenia wszystkim powódkom ochrony prawnej byłby jawną niesprawiedliwością.

Wobec ustalonego stanu faktycznego i dokonanej wykładni, Sąd uznał roszczenia powódek o odprawy za zasadne.

Podstawę roszczenia w zakresie ustawowych odsetek za opóźnienie stanowił przepis art. 252 ustawy o KAS. Odprawa powinna być wypłacona w dniu ziszczenia się wszystkich przesłanek warunkujących jej przyznanie, czyli w ostatnim dniu służby powódek, tj.: 31 maja 2017r. Powódki domagały się odsetek od dnia 02 czerwca 2017 r., Sąd – będąc związany unormowaniem zawartym w art. 321 § 1 k.p.c. – przyjął ten dzień jako datę początkową okresu naliczania odsetek od kwoty odprawy, ale nie od skapitalizowanych już wcześniej odsetek od niewypłaconej odprawy.

Kwestia wysokości należnej odprawy nie była sporna między stronami. Powódki uznały, że kwoty wyliczone przez Skarb Państwa (...) w O. są prawidłowe. W. S. wzywała do zapłaty odprawy (k.10 akt (...)) i wносиła o skapitalizowane odsetki 1.383,60zł (k. 3 akt(...)).

Pozostałe dwie powódki nie prowadziły dowodu, z którego wynikałoby, że wzywały pozwanego do zapłaty, w tym zapłaty skapitalizowanych odsetek.

Powódka J. D. (k. 3 akt (...)) wносиła o 34.120,68zł, tj. kwotę odprawy wyliczonej przez (...) i odsetki skapitalizowane odpowiednio: 33.175,20zł i 945,48zł pierwotnie wliczone do wartości przedmiotu sporu.

M. S. (k. 3 akt (...)) wniosła o kwotę odprawy wyliczonej przez (...) i odsetki skapitalizowane odpowiednio: 31.374,48zł i 6.523,31zł pierwotnie wliczone do wartości przedmiotu sporu.

Wobec powyższego Sąd zasądził w punktach I, II i III wyroku od pozwanego na rzecz każdej z powódek sześciokrotności odpowiednich kwot z zaświadczeń, wyliczone przez zorganizowane służby kadrowe pozwanego (k.53).

Powódki mimo zarzutów pozwanego nie cofnęły powództw o skapitalizowane odsetki, Sąd zatem oddalił ich powództwa w tym zakresie, jak w punkcie V wyroku.

Na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w punktach I, II i III rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty otrzymywanych przez powódki jednomiesięcznych świadczeń.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powódki wygrały proces w znacznej części, doszło do odrzucenia pozwu w części skierowanej do (...).

J. D. i M. S. nie przedstawiły dowodów poniesienia kosztów procesu.

Na poniesione przez W. S. koszty składało się wynagrodzenie reprezentującego ją pełnomocnika zawodowego (2.700 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17zł). Wysokość tego wynagrodzenia ustalono na podstawie § 2 pkt 5 (odprawa) oraz § 9 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

W tej sytuacji Sąd rozstrzygnął jak w punkcie VII i VIII wyroku. Sąd uznał, że powódki uległy w niewielkim stopniu i brak jest podstaw, aby ponosiły koszty procesu w części oddalającej ich powództwa.

SSR Barbara Kokoryn